

ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ

**ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ**

សំណុំរឿង

លេខ : ១៥៣/០១៦/២០០៨

ចុះថ្ងៃទី ១៤ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៨

សេចក្តីសម្រេច

លេខ : ១០២/០០៧/២០០៨ កបធ.ច

ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៨

ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ជស/រកម/០៤៩៨/០៦ ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ១៩៩៨ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១០៧/០០៥ ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែ មករា ឆ្នាំ២០០៧ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១២៩៧/០៦ ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៧ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៩០២/០១៧ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ២០០២ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៦០៦/០១៩ ចុះថ្ងៃទី ២៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ២០០៦ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មមាត្រា ១៣ ថ្មី នៃច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១០៧/០០៦ ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែ មករា ឆ្នាំ២០០៧ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ
- បានឃើញសេចក្តីសម្រេចរបស់គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត លេខ ៥៩០/០៨ គ.ជ.ប. ស.ស.វ ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៨

- បានឃើញពាក្យបណ្តឹងរបស់លោក មាស ខេង តំណាងគណបក្សសម រង្ស៊ី ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៨ ប្តឹងពីភាពមិនប្រក្រតីនៃការសរុបសន្លឹកឆ្នោតដោយគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត និង ១១០៤ សរុបដោយគណបក្សសមរង្ស៊ីខេត្តស្វាយរៀង សូមឱ្យរាប់សន្លឹកឆ្នោតទាំង ៦៥០ ការិយាល័យឡើងវិញ
- បានឃើញលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិរបស់ឯកឧត្តម សម រង្ស៊ី ប្រធានគណបក្សសម រង្ស៊ី ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៨ ផ្ទេរសិទ្ធិជូនលោក មាស ខេង ដើម្បីជាតំណាងក្នុងការដាក់ពាក្យបណ្តឹង និង សវនាការ នៅក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
- បានឃើញលិខិតឧទ្ទេសនាមរបស់គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោតលេខ ១០០១/គ.ជ.ប ចុះ ថ្ងៃទី ២២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៨
- បានឃើញកំណត់ហេតុឆ្លើយបំភ្លឺរបស់លោក មាស ខេង កាលពីថ្ងៃទី ១៨ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៨
- បានឃើញកំណត់ហេតុឆ្លើយបំភ្លឺរបស់តំណាងគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត កាលពីថ្ងៃ ទី ១៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៨

ក្រោយពីបានស្តាប់របាយការណ៍របស់សមាជិករាយការណ៍

ក្រោយពីបានស្តាប់ចម្លើយរបស់គូភាគី

ក្រោយពីបានពិភាក្សារួមគ្នាសាមញ្ញរវាងប្រធាន

- យល់ឃើញថា ពាក្យបណ្តឹងរបស់លោក មាស ខេង តំណាងគណបក្សសម រង្ស៊ី ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៨ បានដាក់នៅក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ បានទទួលនៅថ្ងៃទី ១៤ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៨ វេលាម៉ោង ១៣:៤៩ នាទី ជាបណ្តឹងស្ថិតក្នុង អំឡុងពេល ៧២ ម៉ោង បន្ទាប់ពីបានទទួលសេចក្តីសម្រេចរបស់គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះ ឆ្នោតលេខ ៥៩០/០៨ គ.ជ.ប ស.ស.រ ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៨ ដែលបដិសេធពាក្យ បណ្តឹងរបស់លោក មាស ខេង តំណាងគណបក្សសម រង្ស៊ី ប្តឹងបដិសេធនូវលទ្ធផលបណ្តោះអាសន្ននៅ ខេត្តស្វាយរៀង ដែលប្រកាសដោយគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត កាលពីថ្ងៃទី ០៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៨ ។ អនុលោមតាមមាត្រា ១១៥ ថ្មី មាត្រា ១១៧ ថ្មី នៃច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោត ជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ និង ចំណុចទី ២ នៃមាត្រា ២៧ ថ្មីនៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅ នៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញអាចទទួលពាក្យបណ្តឹងរបស់លោក មាស ខេង យកមកពិនិត្យបាន
- យល់ឃើញថា លោក មាស ខេង នៅក្នុងបណ្តឹង ក៏ដូចជានៅពេលឆ្លើយបំភ្លឺចំពោះមុខក្រុមទី២ នៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ និង នៅពេលសវនាការជំនុំជម្រះជាសាធារណៈ បានអះអាងថាសូម " ប្តឹងពី ភាពមិនប្រក្រតីនៃការសរុបសន្លឹកឆ្នោតដោយគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត និង ១១០៤ សរុបដោយគណបក្សសម រង្ស៊ី ខេត្តស្វាយរៀង សូមឱ្យរាប់សន្លឹកឆ្នោតទាំង ៦៥០ ការិយាល័យ ឡើងវិញ " ដោយសំអាងថា តួលេខដែលប្រកាសដោយគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត

កាលពីថ្ងៃទី ០៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៨ ដោយប្រៀបធៀបតួលេខរបស់គណបក្សសម រង្ស៊ី សរុប ទៅឃើញថាខុសគ្នា។ លោក មាស ខេង បានបញ្ជាក់នៅចំពោះមុខក្រុមទី២នៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ថា របៀបបូកសរុបលទ្ធផល គឺប្រើប្រាស់តាមម៉ាស៊ីនបូកលេខ (CASIO) ប៉ុន្តែនៅពេលសវនាការ ជំនុំជម្រះជាសាធារណៈ លោកបានឆ្លើយថា ប្រើប្រាស់តាមម៉ាស៊ីនកុំព្យូទ័រ ។ រីឯការលម្អៀង តួលេខស្ថិតនៅការិយាល័យណាមួយ លោកថា មិនដឹងទេ ។ ម៉្យាងទៀត លោក មាស ខេង បានឆ្លើយបំភ្លឺនៅចំពោះមុខក្រុមទី២នៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញថា លោកមិនចាំបាច់នៅការិយាល័យនិង ឃុំណាដែលមានដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាក់ទងនឹងការរាប់សន្លឹកឆ្នោតនោះទេ ។ នៅពេលសវនាការ ជំនុំជម្រះជាសាធារណៈ លោក មាស ខេង ធ្វើសំណូមពរជាចុងក្រោយឱ្យរាប់សន្លឹកឆ្នោតឡើងវិញ តែមួយការិយាល័យក៏បាន

- យល់ឃើញថា នៅពេលឆ្លើយបំភ្លឺចំពោះមុខក្រុមទី២ នៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ក៏ដូចជានៅពេល សវនាការជំនុំជម្រះជាសាធារណៈ ឯកឧត្តម ឯម សូផាត ឯកឧត្តម ឃ្លោក ប៊ុតឌី សមាជិកគណៈ- កម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត និង ជាតំណាងគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោតបាន ឆ្លើយបំភ្លឺថា លោក មាស ខេង បានដាក់ពាក្យបណ្តឹងនៅគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត នៅថ្ងៃទី ១១ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៨ ហើយនៅថ្ងៃនោះ គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត បានប្រជុំពិនិត្យ និង ពិចារណាទៅលើពាក្យបណ្តឹងរបស់លោក មាស ខេង ដោយបានកំណត់ឱ្យដើម បណ្តឹងប្រគល់ភស្តុតាងដែលជាក្រដាសលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតតាមការិយាល័យ (ទម្រង់បែបបទ ១១០៤) និង បានសម្រេចឱ្យមានការពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់តួលេខនៃការបូកសរុបលទ្ធផលនៃការបោះ- ឆ្នោតខេត្តស្វាយរៀងឡើងវិញ នៅទីស្តីការគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត ។ នៅថ្ងៃទី ១២ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៨ គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត បានធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ចំនួនសន្លឹក ឆ្នោតនៅតាមការិយាល័យក្នុងទម្រង់បែបបទ ១១០៤ ដោយមានវត្តមានលោក មាស ខេង តំណាង គណបក្ស សម រង្ស៊ី និង មានតំណាងគណបក្សនយោបាយនានា មានជាអាទិ៍គណបក្សហង្សដាវ៉ា ចលនាប្រជាធិបតេយ្យ គណបក្សប្រជាធិបតេយ្យខ្មែរ គណបក្សសិទ្ធិមនុស្ស គណបក្សសម្ព័ន្ធ ដើម្បីប្រជាធិបតេយ្យ ព្រមទាំងអ្នកសង្កេតការណ៍ អ្នកយកព័ត៌មានមួយចំនួន ។ នៅពេលផ្ទៀង- ផ្ទាត់នោះ លោក មាស ខេង បានយកទម្រង់ ១១០៤ ចំនួន ៦៤២ ការិយាល័យក្នុងចំណោម ៦៥០ ការិយាល័យក្នុងខេត្តស្វាយរៀង ក្រៅពីនោះពុំមានភស្តុតាងអ្វីបន្ថែមទៀតទេ ។ ភស្តុតាង ដែលជា ក្រដាសលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតតាមការិយាល័យ (ទម្រង់បែបបទ ១១០៤) របស់លោក មាស- ខេង ភាគច្រើនមានការកែសម្រួលតួលេខ ដោយសរសេររឹកជាន់ពីលើស្នាមលេខចាស់ ។ ដោយឡែក ទម្រង់បែបបទ ១១០៤ របស់លោក មាស ខេង ដែលយកមកសុំពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ជាអាទិភាព ក្នុងនោះ មាន ៖

ទីមួយ : ទម្រង់បែបបទ ១១០៤ នៃការិយាល័យចំនួន ១១ ដែលមានលេខកូដ ០៣៣១ , ០៣៩៣ , ០១៩៨ , ០២៣៤ , ០២៥៦ , ០២៦៥ , ០២៦៦ , ០២៧៨ , ០២៦៨ , ០៥៣៦ , ០២១៣ , ០១៨៦ , ០០៩៧ និងលេខកូដ ០០៩៣ ទោះបីការដាមជាតិកាបាន

មិនសូវច្បាស់ក្តី ឬ ក៏កែសម្រួលតួលេខដោយបីកក្តី គឺមានតួលេខដូចគ្នានឹងទម្រង់បែបបទ ១១០៤ ច្បាប់ដើមតម្កល់ទុកជាឯកសារនៅគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត ។

ទីពីរ : ទម្រង់បែបបទ ១១០៤ នៃការិយាល័យ ចំនួន ៤ ដែលមានលេខកូដ ០១៨៤ . ០១៨៥ . ០៦៣៨ និង លេខកូដ ០៥៩៧ ក៏មានជាមតិការបោះ ប៉ុន្តែទម្រង់បែបបទ ១១០៤ ខ្លះមានលក្ខណៈមិនសូវច្បាស់ និង មានការកែសម្រួលតួលេខដោយបីក ហើយតួលេខសន្លឹក ឆ្នោតបានការនៃគណបក្សនយោបាយនីមួយៗ មានលក្ខណៈខុសពីតួលេខទម្រង់បែបបទ ១១០៤ និងទម្រង់បែបបទ ១១០២ ជាច្បាប់ដើមតម្កល់ទុកជាឯកសារនៅគណៈកម្មាធិការជាតិរៀប ចំការបោះឆ្នោត ។ ម៉្យាងទៀត ផលបូកនៃសន្លឹកឆ្នោតបានការនៃគណបក្សនយោបាយទាំង ឡាយ ដែលមានការកែសម្រួលតួលេខ មិនមានលក្ខណៈត្រូវគ្នានឹងតួលេខសន្លឹកឆ្នោតបានការ សរុបដែលមានកត់ត្រាក្នុងក្រដាសលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតតាមការិយាល័យ(ទម្រង់បែបបទ ១១០៤) និង កំណត់ហេតុនៃការរាប់សន្លឹកឆ្នោត(ទម្រង់បែបបទ ១១០២) ជាច្បាប់ដើម តម្កល់ទុកជាឯកសារនៅគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត ។

តំណាងគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត បានឆ្លើយបំភ្លឺទៀតថា តាមកំណត់ហេតុអំពីការ រាប់សន្លឹកឆ្នោត (ទម្រង់បែបបទ ១១០២) របស់ការិយាល័យរាប់សន្លឹកឆ្នោត នៅថ្ងៃរាប់សន្លឹកឆ្នោត គឺពុំមានពាក្យបណ្តឹងតវ៉ាភ្លាមៗជាផ្លូវការទាក់ទងទៅនឹងការរាប់ ឬ ការសរុបសន្លឹកឆ្នោតឡើយ ។ តាមការស្រាវជ្រាវទៅលើភស្តុតាងឯកសារដែលជាក្រដាសលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតតាមការិយាល័យ (ទម្រង់បែបបទ ១១០៤) ដែលលោក មាស ខេង បានដាក់ជាភស្តុតាងនៅក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ និងភស្តុតាង (ទម្រង់បែបបទ ១១០៤) ពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ជាអាទិភាពនៅទីស្តីការគណៈកម្មាធិការ- ជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត ជាមួយនឹងទម្រង់បែបបទ ១១០២ របស់បណ្តាការិយាល័យរាប់សន្លឹក ឆ្នោតក្នុងមណ្ឌលខេត្តស្វាយរៀង ភាគច្រើនសុទ្ធតែមានតំណាងគណបក្សនយោបាយ និង អ្នកសង្កេត- ការណ៍ ជាពិសេសតំណាងគណបក្សសម រង្ស៊ី ចូលរួមចុះហត្ថលេខា គឺជាភស្តុតាងនៃការទទួល ស្គាល់ដំណើរការរាប់សន្លឹកឆ្នោត ។ តាមការស្រាវជ្រាវទៅលើកំណត់ហេតុបូកសរុបលទ្ធផល នៃការបោះឆ្នោតក្នុងឃុំ ហៅកាត់ថា " ទម្រង់បែបបទ ១១០៣ " នៃមណ្ឌលខេត្តស្វាយរៀង ជាពិសេសឃុំដែលមានការិយាល័យរាប់សន្លឹកឆ្នោត ដែលលោក មាស ខេង បានស្នើជាអាទិភាព ក្នុងការពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់នៅទីស្តីការគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត ឃើញថា ក្រៅពីគណបក្ស នយោបាយមួយចំនួន និង អ្នកសង្កេតការណ៍ ក៏មានតំណាងគណបក្សសម រង្ស៊ី ចុះហត្ថលេខា នៅលើទម្រង់បែបបទ ១១០៣ ដែលជាភស្តុតាងនៃការទទួលស្គាល់ការបូកសរុបសន្លឹកឆ្នោតនៅតាម បណ្តាគណៈកម្មការឃុំរៀបចំការបោះឆ្នោត

- យល់ឃើញថា ភស្តុតាងដែលលោក មាស ខេង បានដាក់ភ្ជាប់មកជាមួយនឹងពាក្យបណ្តឹង ដែល អគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ បានទទួលនៅថ្ងៃទី ១៤ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៨ វេលាម៉ោង ១៣:៤៩ នាទី គឺជាក្រដាសលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតតាមការិយាល័យ ហៅកាត់ថា " ទម្រង់ បែបបទ ១១០៤ " ដែលបំពេញដោយគណៈកម្មការការិយាល័យរាប់សន្លឹកឆ្នោត ។ ប៉ុន្តែភស្តុតាង

- ទម្រង់បែបបទ ១១០៤ ខាងលើនេះ ចំនួន ១៨ សន្លឹក ជាលិខិតក្លែង ដោយត្រូវបានកែបន្ថែម កែបន្ថយតួលេខ និង មានស្នាមកែផ្លាស់ប្តូរឈ្មោះគណបក្សនយោបាយ ខុសពីច្បាប់ដើមដែល គណៈកម្មការការិយាល័យរបស់សន្លឹកឆ្នោតបានប្រគល់ឱ្យតំណាងគណបក្សនយោបាយ
- យល់ឃើញថា សេចក្តីសម្រេចរបស់គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត លេខ ៥៩០/០៨ គ.ជ.ប ស.ស.វ ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៨ ពិតជាមានមូលហេតុគ្រប់គ្រាន់ និង ធ្វើឡើងត្រឹមត្រូវ តាមទម្រង់ និង គតិច្បាប់ ។

សម្រេច

ចំពោះមុខគុភាគី

- មាត្រា ១.**~ ទទួលពាក្យបណ្តឹងរបស់លោក មាស ខេង តំណាងគណបក្សសម រង្ស៊ី ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៨ ទុកជាត្រឹមត្រូវតាមទម្រង់ច្បាប់ ប៉ុន្តែបដិសេធចោលដោយខុសនឹងគតិច្បាប់ ។
- មាត្រា ២.**~ តម្កល់សេចក្តីសម្រេចរបស់គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត លេខ ៥៩០/០៨ គ.ជ.ប. ស.ស.វ ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៨ ទុកជាបានការពេញទាំងមូល ។
- មាត្រា ៣.**~ សេចក្តីសម្រេចនេះ ប្រកាសនាសវនាការជាសាធារណៈ នៅរាជធានីភ្នំពេញថ្ងៃទី ២៦ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៨ ជាសេចក្តីសម្រេចស្ថាពរ បិទផ្លូវតវ៉ា ហើយមានអានុភាពអនុវត្តទៅលើអំណាច ទាំងអស់ដែលមានចែងក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និង ត្រូវចុះផ្សាយក្នុងរាជកិច្ច ។

រាជធានីភ្នំពេញថ្ងៃទី ២៦ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៨
ជ.ក្រុងមហិក្សារាជមនុស្ស និង ជ.ក្រុងមហិក្សារាជសុខ្យម
ប្រធាន
ឯក សំរុល